

**Lapuan kansalaisopiston Mediapaja
- toiminta ja tarkoitus**

30.6.2018

JOHDANTO

Mediapajassa eri-ikäiset henkilöt voivat kehittää tietoyhteiskunnassa välttämätöntä mediaosaamistaan: viestintä-, ilmaisu-, vuorovaikutus- ja median luku- sekä käyttötaitoja. Mediaosaamisen käsite sisältää myös digitaalisten välineiden, sekä teknisten laitteiden että sovellusten käyttötaidot.

Mediapaja on kansalaisopiston hallinnoima työtila ja innovaatioympäristö, jonka voi kuka tahansa, yksityishenkilö, yritys tai yhdistys vuokrata käyttöönsä tai osallistua toimintaan. Mediapaja koostuu atk-luokkatilasta, pienestä valokuvaus/Virtual Reality -studiosta sekä luentoluokasta. Mediapaja toimii fyysisesti Lapualla, Kulttuurikeskus Vanhan Paukun alueella, mutta tarvittaessa voidaan luoda oppimis- ja työpajaympäristöjä sinne missä ihmiset kokoontuvat ja on tarve mediataitojen kehittämiseksi.

Mediapajassa on runsaasti kansalaisopiston ja taidekoulun toimintaa. Se tuottaa laadukkaita lähipalveluita paikallisyhteisöjen käyttöön. Mediapaja nostaa alueen vetovoimaisuutta ja parantaa viihtyvyyttä, kohentaa harrastustoimintaa ja luo mahdollisuuksia uusien sosiaalisten suhteiden luomiseen.

TOIMINTA

DIGITAITOTYÖPAJAT JA ATK-KLINIKKA

Digitaitotyöpaja ja atk-klinikka ovat toimintamuotoja, joita on testattu vuoden 2016 ja kevään 2017 aikana ja niille tuntuu olevan jatkuvaa tarvetta. Tukipalveluita on pyydetty myös koteihin, mutta kotona tehtävä digitukipalvelu soveltuu yritystoiminnaksi, ei kansalaisopistoon.

Atk-klinikka vastaa yksittäisen henkilön avun tarpeeseen ratkoen akuutteja tietotekniikan käytön ongelmia. Atk-klinikka on tarjolla viikoittain tammikuusta toukokuun loppuun ja syyskuun alusta joulukuun. Klinikalle varataan kansalaisopiston toimistosta kerralla 45 minuutin pituinen aika, jonka voi käyttää yksin tai korkeintaan kolmen hengen ryhmänä. Klinikalla voidaan ratkoa kaikkia tietokoneen, tabletin, puhelimen, tulostimen käyttöön liittyviä tai digitaalisten palveluiden käytön ongelmia. Klinikakäynti on maksullinen.

Klinikalla ei voida avustaa vahvaa sähköistä tunnistautumista edellyttävien, henkilökohtaisia tietoja sisältävien palveluiden, kuten pankkipalveluiden tai terveystietoja sisältävien palveluiden käytössä. Opastaminen em. palveluiden käyttöön on mahdollista vain palveluntarjoajan tuottamien demotunnusten avulla. Näiden tunnusten käytettävyydessä on jatkuvasti ongelmia.

Kansalaisen digitaitotyöpajassa opetetaan digitaalisten palveluiden ja välineiden jokapäiväistä käyttöä hitaasti etenevään tahtiin. Työpajat kokoontuvat kaksi kertaa viikossa muutaman viikon jaksoissa. Digitaitotyöpajojen teemat vaihtelevat, joten jokainen voi osallistua omien taitojensa kannalta sopivaan pajaan. Tarjolla on useita teemoja, esimerkiksi sähköpostipaja, tekstinkäsittely, digitaalisten palveluiden käyttö tai internetin hakutoiminnot. Parhaiten digitaitoja opitaan pienissä ryhmissä ja asioita kerraten. Pienryhmätoiminnan järjestäminen on kansalaisopistolle haasteellista, joten käytännössä ryhmien koot ovat 10 henkilöä tai enemmän.

Hallituksen käynnistämän Digikauden taidot -ohjelman myötä digitaitotyöpajojen sisällöt ja toimintatavat muuttuvat tarpeen mukaan. Ajankohtaiset kurssit löytyvät opinto-ohjelmasta.

”Mahdottoman hyvä asia, että voidaan harjoitella samaa asiaa monta kertaa näin tiheään tahtiin.”

”Et sää ehtis mitään jos meitä olis yhtään usiampi.”

KANSALAIPOISTON KURSSIT JA TAIDEKOULU

Mediapaja on ensisijaisesti kansalaisopiston luokkatila ja kurssien ja taidekoulujen työpajojen käytössä suuren osan viikosta kansalaisopiston toimintakaudella. Valokuvauskurssit, tietotekniikkaan ja digiosaamiseen liittyvät kurssit järjestetään joko Mediapajassa tai ATK-luokassa. Mediapajan käytön ongelma on se, ettei tila ole esteetön. Taidekoulun valokuvaus työpaja, digitaide- ja muotoilutyöpaja sekä elokuvatyöpaja järjestetään Mediapajassa.

Henkilökunnan täydennyskoulutus ja työskentelyn tueksi järjestetyt työpajapäivät ovat Mediapajan säännöllistä toimintaa. Opettajat käyttävät tilan tarjoamia mahdollisuuksia omassa työssään. Mediapaja on kansalaisopiston hankkeiden toteutuksessa tarpeellinen ja mahdollistaa täydennyskoulutuksen järjestämisen omaa opistoa laajemmallekin joukolle vapaan sivistystyön opettajia. Olemmekin toteuttaneet useita laatu- ja kehittämishankkeita yksin ja yhteistyössä naapuriopistojen kanssa.

Mahdollisuuksien
Mediapaja

LEADER
Aisapari

Manner-Suomen maaseudun
kehittämishohjelma 2014–2020

 Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahoitus:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

YHTEISTYÖ YRITTÄJIEN YHDISTYSTEN KANSSA

Mediapaja voi järjestää yrittäjille ja heidän henkilökunnalleen tarvittavaa koulutusta erikseen suunnitellun ohjelman mukaan. Koulutus voi olla sosiaaliseen mediaan tai kotisivuihin liittyvää kehittämistä tai käytön opiskelua. Mediapaja voi organisoida tilaustyönä vaikkapa valokuvauskurssin tai jotain digitaitoihin liittyvää erikoisosaamista lisäävän työpajan.

LÄHIYHTEISÖ JA KOULUT

Lapuan kaupungin laitosten kanssa voidaan sopia täydennyskoulutuksen järjestämisestä koskien esimerkiksi tietokonesovelluksia tai laitteiden käyttöä. Esimerkkinä vaikkapa julisteen tai esitteen teko kaupungin toimijalle yhdessä siten, että kaupungin työntekijä tuottaa julisteen itse saaden siihen tukea Mediapajasta.

Kulttuurikeskus Vanhassa Paukussa toimii taiteilijaresidenssi, jonka taiteilijat käyttävät tarvittaessa mediapajaa työskentelyynsä, esimerkiksi videointiin tai valokuvaukseen ja saavat tukea digivälineiden käytössä.

Koululuokat ovat vierailleet Mediapajassa tekemässä monenlaisia projektejaan. Animaation tai elokuvan tekeminen alusta loppuun oman opettajan tai Mediapajan henkilöstön kanssa.

YLEISÖTAPAHTUMAT

Mediapaja voi olla mukana järjestämässä yleisötapahtumia. Vakiintunutta toimintaa on Senior Surf tapahtuma, joka järjestetään syksyisin vanhustenviikolla. Tapahtumiin osallistumme mielellään kumppaneiden kanssa. Olemme olleet mukana paikallisilla yritysmessuilla, nuorison tubettaja ja pelitapahtumissa, kansalaisopiston tapahtumissa.

Senior Surf -tapahtumassa ovat mukana vapaaehtoiset nettiopastajat ja kirjaston väki sekä paikallinen yritys.

SeniorSurf

digitaitopäivä

Lapuan kirjastossa 3.10.2017 klo 12-15

- Tule kokeilemaan virtuaalilaseja.
- Kysy älypuhelimista, tableteista. Mitä iloa ja hyötyä niistä voi olla?
- Tutustu uusimpaan TV-tekniikkaan. Onko älytelevisio seuraava hankintasi?
- Paikalla Heikki Mäkelä kertomassa miten se toimii ja mihin kaikkeen sitä voi käyttää.
- Opi käyttämään kirjaston digipalveluita. Tiesitkö, että kirjastossa voit lukea päätteitä yli 200 lehteä ja kotona voit lainata ekirjoja ja äänikirjoja.

Paikalla nettiopastajia, jotka auttavat sinua tietokoneiden ja tablettien käyttämisessä ja etsivät kanssasi ratkaisuja ongelmiin.

Vastaa kyselyyn.
Kaikkien vastanneiden kesken arvotaan palkintoja.

Tapahtuma järjestetään:
Lapuan kirjasto, Lapuan kansalaisopisto/
Mahdollisuuksien mediapaja-hanke,
Veikon Kone Latomäen Sähköliike

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahoitus-
Eurooppa-avustus maaseudun kehittämiseen

Vanhustyön keskusliitto

Aisapari

*”Mahdottoman kiinnostava tämä
älytelevisioasia.
Hyvin selittää tämä Heikki.”*

Vuoden 2017 Senior Surf
-tapahtuman mielenkiintoisin
asia oli älytelevisio.

Monissa tapahtumissa on
yleisölle tarjottu
mahdollisuutta kokeilla
Virtuaalilaseja.

DIGIOPASTAJATOIMINTA

Digiopastajatoimintaa viriteltiin Mediapajassakäyntiin syksyllä 2016 Mahdollisuuksien Mediapaja-hankkeella. Materiaalit, esitteet ja toiminnan paikat suunniteltiin alustavasti. Digiopastajatoiminnan kokeileminen aloitettiin tammikuussa 2017. Toiminta perustuu Vanhustyön keskusliiton hankkeillaan tuottamaan, avoimessa käytössä olevaan konseptiin. Kyseessä on vapaaehtoisten vertaisopastajien tarjoama tuki tietokoneiden ja mobiililaitteiden käytössä. Kohderyhmänä on seniorit. Kaikki opastukset ovat ilmaisia. Digiopastusta tehdään yhteistyössä eläkeläisyhdistysten kanssa. Digiopastajien tukityöpajat alkavat mediapajassa syksyllä 2018.

SENIORIT SURFFAA - NETTIOPASTAJA AUTTAA!

Kaipaatko opastusta netin ja tietotekniikan käyttöön? Ryppyileekö sähköposti? Vai eikö sinulla vielä ole omaa sähköpostilaatikkaa? Tule nettiopastukseen, jossa saat opastusta vertaisopastajalta. Voit halutessasi ottaa mukaan oman läppärin.

Media-
Paja

**LAPUAN KIRJASTO
TIISTAI 17.1. KLO 13-15**

Tervetuloa, opastus on maksutonta.

Mahdollisuuksien
mediapaja

LEADER
Aisapari

Manner-Suomen museudun
kehittämisohjelma 2014–2020

European Commission
Suomen tasavalta
European Union - Euroopan unioni

"On se vaan...mutta mihin tätä tarvitaan?"

OPPIMISYMPÄRISTÖN KEHITTÄMINEN

Mediapajassa on käytössä Linux käyttöjärjestelmä ja vapaan lähdekoodin ohjelmia. Ohjelmien toimivuutta ja käyttökelpoisuutta on testattu hankkeilla. Mediapajan tietokoneet on uusittu ja nyt koneissa on myös Windows käyttöjärjestelmä. Näin Mediapaja pystyy palvelemaan monipuolisemmin alueen käyttäjiä. Kansalaisopiston hankkimat taidekoulun ja normaalin opetuksen käyttöön tarvittavat tietokoneohjelmat ovat Mediapajan työpajojen käytettävissä. Oppimisympäristön kehittämistä on työpajatoiminnan kokeilua muussakin kuin luokkaympäristössä. Olemme kokeilleet työpajatoiminnan mahdollisuuksia kylätalolla ja kirjastossa. Mediapaja tarjoaa myös mahdollisuuden tutustua uuteen tekniikkaa, jonka käyttöönotto on vasta meneillään. Mediapajassa voi kokeilla Virtuaalilaseja ja 3D-tulostinta. Näitä on esitelty myös useissa yleisötilaisuuksissa.

TIEDOTTAMINEN

Mediapajalla on Facebook-sivu ja tapahtumista tiedotetaan opiston ohjelmajulkaisussa ja opiston nettisivuilla. Tiedottamisen pitäisi olla suunnitelmallisempaa ja näkyvämpää ja sitä onkin jo parannettu. Mediapajalla on kesällä 2018 valmistuneet uudet nettisivut ja Facebookissa jaetaan entistä ahkerammin linkkejä ja vinkkejä.

Mediapajan kotisivut löytyvät osoitteesta:

bit.ly/mediapajalapua

Mediapaja Lapua
Etusivu
Avoin mediapaja syksy 2018
ATK-klinikka 2018
Digiopastajat
Mediapajan kurssit
Google koulutukset

MEDIAPAJA

MEDIAPAJASSA eri-ikäiset henkilöt voivat kehittää tietoyhteiskunnassa välttämätöntä mediaosaamistaan: viestintä-, ilmaisu-, vuorovaikutustaitoja, median luku- ja käyttötaitoja sekä teknisten laitteiden että sovellusten käyttötaitoja. Mediapaja on kansalaisopiston hallinnoima työllä ja innovaatioympäristö, jonka voi kuka tahansa, yksityishenkilö, yritys tai yhdistys vuokrata käyttöönsä tai osallistua kansalaisopiston järjestämään toimintaan. Mediapaja koostuu atk-luokkatilasta ja pienestä valokuvaus/Virtual Reality -studioista.

KANSALAIPOISTON KURSSIT JA TAIDEKOULU

Mediapaja on ensisijaisesti kansalaisopiston luokkatilaa ja kurssien ja taidekoulun työpajojen käytössä suuren osan viikosta kansalaisopiston toimintakaudella. Mediapajan käytön ongelma on se, ettei tila ole esteetön.

DIGIOPASTAJATOIMINTA

aloitettiin syksyllä 2016 Mahdollisuuksien Mediapaja Leader-hankkeella. Kyseessä on Vanhustyön keskustiltojen konseptin mukainen vapaaehtoisien vertaisopastajien tarjoama maksuton tuki tietokoneiden ja mobiililaitteiden käytössä. Kohderyhmänä on seniorit. Digiopastusta tehdään yhteistyössä etäeläisyhdistysten ja kirjaston kanssa. Digiopastajien

KEHITTÄMINEN

Mediapajassa on tällä hetkellä erinomaiset resurssit monipuoliseen toimintaan. Tilassa voi tehdä erilaisia valokuvausprojekteja pienimuotoisesti. Virtuaalilaitteiden tehokas käyttäminen on mahdollista. 3D-tulostukseen on myös mahdollisuudet. Tietokoneilla työskentely, kuvankäsittely, julkaisujen tekeminen ja digitaalinen piirtäminen ovat mahdollisia. Videokuvaaminen, animaatioiden teko, videon muokkaaminen ja esittäminen ovat mahdollisia. Mediapajaa hallinnoi kansalaisopisto, joka käyttää sitä opetustilana sekä taidekoululle että kansalaisopiston kursseille. Tämän käytön lisäksi mediapajatilassa voisi olla seuraavan kuvauksen mukaista toimintaa.

1. ATK-klinikka. Mediapaja tarjoaa henkilökohtaista tukea tietotekniikkaan ja mobiililaitteisiin liittyvissä asioissa. Tuen tarjoaminen on säännöllistä, ja tapahtuu Vanhan Paukun Mediapajatilan lisäksi kylätaloilla tai kylien kouluilla. Tukimuodosta tiedotetaan tehokkaasti ja suunnitellusti. Toiminta sopii toteutettavaksi joko hankkeena tai kansalaisopiston toimintana.
2. Avoimet työpajat eri kohderyhmille mediapajan toimialaan kuuluvista aiheista. Työpajamaista koulutustoimintaa, jossa järjestäjänä tai opastajana voi olla mediapaja tai yritys, yhdistys tai joku yksittäinen henkilö, joka hallitsee työpajan aiheena olevan asian. Työpajojen aktiivinen organisointi ja tiedottaminen on haasteellista. Työpajatoiminta sopii hankkeena toteutettavaksi.
3. Yhteistyö valtakunnallisten hankkeiden kanssa. Etsitään aktiivisesti ja tehokkaasti valtakunnallisia hankkeita, joissa ollaan mukana. Esimerkkinä alkamassa oleva Digikauden taidot -ohjelma.
4. Hankkeen kuluessa on huomattu, että on olemassa kohderyhmä, jota on erittäin vaikea tavoittaa tai motivoida digitaitojen kohentamiseen; sellaiset henkilöt, jotka ovat vakaasti päättäneet tulla toimeen ilman minkäänlaisia digitaitoja tai tietotekniikan käyttöön tarvittavien laitteiden käyttötaitoja. Mediapajan haasteena on löytää toimintatapa, jolla motivoidaan heidät mukaan. Tavoitteen saavuttamiseen sopivia hanketoimintamuotoja voisi toteuttaa usean toimijan yhteistyönä.
5. Kouluille tarjottavat toimintapaketit. Koulut voivat käyttää mediapajatilaa oman opettajan johdolla. Lisäksi voidaan tarjota jotain mediataitoja tukevia toimintapaketteja, esimerkiksi valomaalaustyöpaja, digitaalinen kuvan tuottaminen, kolmiulotteinen taide, muotoilu ja 3D-printtaus. Lisäksi voidaan tarjota opettajille täydennyskoulutusta em. toimintaan liittyen. Täydennyskoulutus on kansalaisopiston toimialueeseen sopivaa.

6. Vahva rooli Etelä-Pohjanmaan alueella vapaan sivistystyön opettajien täydennyskoulutuspaikkana hankkeiden avulla.
7. Työharjoittelupaikka tietotekniikan, viestinnän tai julkaisun tuottamisen opiskelijalle. Opiskelijat tai työhöntutustajat voisivat tuottaa palveluita kaupungin muille yksiköille valmistamalla mediapajassa esitteitä, kuvamateriaalia tai julkaisuja. Kysyntää mainitulle palvelulle on runsaasti. Mediapajassa voidaan järjestää myös kuntouttavaa työtoimintaa. Kansalaisopisto voi tarjota työharjoittelupaikkoja, ongelmana on ohjaukseen tarvittavat resurssit.
8. Muutaman suuremman tapahtuman säännöllinen järjestäminen vuosittain yhteistyökumppaneiden kanssa. Esimerkiksi Senior Surf -tapahtuma.
9. Digiopastajatoiminnan kehittäminen ja ylläpitäminen yhteistyössä yhdistysten kanssa. Vahva, jopa elintärkeä rooli nettiopastajien kouluttamisessa ja tukemisessa. Erittäin hyvin hankkeena toteutettavaa toimintaa.

